

Not: Makaleler yazarın kişisel görüşünü ifade etmekte olup kaleme alındığı tarihteki mevzuat düzenlemeleri açısından geçerlidir. Daha sonra meydana gelecek değişimler uygulamada farklılık yaratabilir. Bu nedenle makale tarihini göz önünde bulundurunuz.

27.05.2020

Konu: Dava Şartı Olarak Arabuluculuğa Başvurmak Zorunlu mudur?

6325 Sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 1'nci maddesinde, Kanunun amacının hukuk uyuşmazlıklarının arabuluculuk yoluyla çözümlenmesinde uygulanacak usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiştir.

Arabuluculuk ise tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren ve yargı yoluna başvurmadan zaman ve maliyet açısından tasarruf sağlayan bir uyuşmazlık çözüm yöntemidir.

Ancak, dava şartı olarak istisnalar hariç olmak üzere tarafların arabulucuya başvurma zorunlulukları bulunmamaktadır. Nitekim söz konusu Kanunun 3'üncü maddesinde tarafların, arabulucuya başvurmak, süreci devam ettirmek, sonuçlandırmak veya bu süreçten vazgeçmek konusunda serbest oldukları, dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin 18/A maddesi hükmünün saklı olduğu bildirilmiştir.

18/A maddeye göre ise ilgili kanunlarda arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı kabul edilmiş olması halinde arabuluculuğa başvurulması gerekecektir.

Bu bağlamda;

1- 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 5/A maddesi 1'inci fıkrasında "Bu Kanunun 4 üncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır." hükmü gereğince söz konusu maddede belirtilen ticari davalarda konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması şarttır.

2- Diğer taraftan da İş Hukukunda da bu zorunluluk söz konusudur.

a) 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Madde 3/1 gereğince Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.

b) 4857 sayılı İş Kanunu Madde 20/1 gereğince de iş sözleşmesi feshedilen işçi, fesih bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile fesih bildiriminden tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde işe iade talebiyle, İş Mahkemeleri Kanunu hükümleri uyarınca arabulucuya başvurmak zorundadır.

(Hazırlayan: Hüseyin Yörükoğlu, SMMM)